

Obligatorium och differentiering i arbetslöshetsförsäkringen

Lars Calmfors

Almega

16/4-2012

Argument för obligatorium

- Lika starka argument som för sjuk- och pensionsförsäkringar
- Paternalistiskt argument ge försäkringskydd för dem med bristande förutseende
- Solidaritetsargument att alla ska bidra till finansieringen
- Arbetslöshetsförsäkringens mål kan inte vara att främja en hög facklig organisationsgrad

Fördelar med differentierade a-kasseavgifter

1. Incitament för den enskilda a-kassan få arbetslösa i arbete och stävja missbruk
2. Incitament för rörlighet också för anställda
3. Man undviker att arbetslöshetsförsäkringen subventionerar branscher med återkommande arbetslöshetsperioder för anställda
4. Incitament för återhållsam lönebildning: internalisering av externaliteter

Begränsningar av lönebildningseffekterna

1. Ofullständig överlappning mellan fackförbund och a-kassor
2. En del avtal är sifferlösa: lokala eller individuella löneförhandlingar
3. A-kasseersättningen upphör efter 300 (450) dagar
4. Egenavgifterna påverkas inte av arbetslösheten när kassan slagit i taket för arbetslöshetsavgiften till staten
5. Hög grad av informell samordning

Hur mycket ökar dagens differentiering hänsynstagandet till kostnaderna för arbetslösheten?

- Hänsyn bara till graden av överlappning: 2/9
- Hänsyn också till faktorerna 2-4: Mindre
- Hänsyn till informell samordning: Obetydlig effekt kvar

Differentiering i en obligatorisk försäkring

- **Teoretiskt** skulle differentiering kunna göras bättre
 - pooler av arbetslösa för olika fackförbund
- Hur skulle det **praktiskt** gå till?

Praktisk utformning av differentiering i ett obligatorium

- Nuvarande a-kassor kvar
 - fortfarande problem med överlappningen
 - differentiering i Alfakassan
 - Vill vi att det ska vara obligatoriskt att vara med i antingen fackligt ansluten kassa eller statlig kassa?
- Olika pooler av arbetslösa med olika avgifter i en obligatorisk försäkring
 - facklig tillhörighet (lagbrott?)
 - fördelning efter bransch, yrke, avtal (alltför komplicerat?)
- Är fördelarna tillräckligt stora så länge differentieringen är liten?
- Kan systemet få legitimitet?
- Kan en differentiering av **arbetsgivarnas arbetsmarknadsavgift** vara ett alternativ?
 - efter det arbetsgivarförbund (bransch, avtal) som den anställdes företag hör till